

maalet om Kjøbenhavns Befæstning eller Ikke-Befæstning. Det er min Overbevisning, at vi, før vi ere over dette Spørgsmaal, ikke komme videre. Det er den høie Regjering med sine mange Sagkyndige, der skal udpege os, paa hvilke Steder Reduiterne skal lægges, og før Spørgsmaalet om Kjøbenhavn er klarer, tror jeg ikke, det er let at komme videre i denne Sag.

Ivermøes: Jeg bad i Formiddags om Ordet for en kort Bemærkning, og Grunden, hvorfor jeg ikke ønskede Ordet for at udtale mig længere, var den, at jeg jo i forrige Samling lagde i saa høi Stod Beslag paa det høie Things Lid, at jeg ikke vilde finde det rigtig atter iaar at fremsætte de Anstuelser, som jeg den Gang saa ubørligt udviklede, og som tilstrækkeligt vilde have betegnet mit Standpunkt lige over for det her foreliggende Forslag. Jeg kunde saa meget mindre ønske det, som jeg fik Leilighed til under den forrige Sags Behandling at faae indskudt de saa Bemærkninger, jeg specielt havde ønsket at fremsætte med Hensyn til ogsaa dette Forslag. Det, der foranledigede mig til at begjære Ordet, var en Misforstaaelse, der var indløben for det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds (Bojfen), idet han i sit Foredrag idag tog en Udtalelse af mig igaar til Indtægt for et af de Postulater, han fremsatte. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem rigtig, mente han nemlig, at han ved mine Udtalelser igaar havde faaet en Sagkyndigs Erklæring for, at, da der kun var anslaaet i Ministeriets Forslag 14,000,000 Kroner til Anlæg af en Landbefæstning om Kjøbenhavn, saa maatte Regjeringen dermed siges at have opgivet Tanken om at skabe en Reduite for Hæren. Det var dog ikke saaledes, at jeg udtalte mig; men jeg ansøgte nogle Udtryk, der findes i selve Motiverne til Lovforslaget, hvori der nemlig staar, at man antager med 14 Millioner Kroner at kunne anlægge en Befæstning udenom Kjøbenhavn, saaledes at den tilfredsstillende de Jordringer, som Regjeringen havde ment burde tilfredsstillendes, nemlig at den beskyttede Staden mod en Ovrumpning og et virksomt Bombardement med Feltskyts, men at man havde opgivet Tanken om at skabe en kraftig Reduite for Hæren, hvilket man kun havde ment kunde effektueres ved større Befæstningsanlæg. Det er altfaa kun Regjeringens Udtalelse i saa Henseende, som jeg ansøgte, og ikke min Mening. Ivertimod, jeg udtalte, at jeg ikke indfaae, hvorledes de Forsmaal, Regjeringen tilsigtede at opnaa, kunde opnaaes, med mindre man skabte en Befæstning, som tillige i sine store Træk i det Mindste indeholdt Betingelsen for at kunne være en brugbar Reduite for Hæren. Om den skal komme til at koste 14 Millioner, eller noget Mere eller Mindre, derom har jeg slet ikke udtalt mig. Jeg skal gjerne indrømme, at for mit eget Vedkommende tror jeg, at den vil koste noget Mere, og jeg skal gjerne sige,

hvormeget jeg tror, den vil koste. Efter de Beregninger, jeg har anstillet, grundede paa Udgifterne til de nye franske Fortifikationer om Paris, tror jeg nemlig, at den Udgift, som vil medføres ved den Befæstning, som jeg anser for at være rigtig og nødvendig for at skaffe Betingelserne for en brugbar Reduite for Hæren tilveie, vil løbe op til 20 Millioner Kr. — Siden jeg har faaet Ordet, vil jeg dog endnu tillade mig en eneste Bemærkning lige overfor det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg). Det forekommer mig, skjøndt det ærede Medlem strax erklærede i sit Foredrag i forrige Møde, at han var ministeriel — det er noget ganske nyt at høre fra det ærede Medlems Læber —, saa endte dog hans ministerielle Følelse deri, at han omtrent erklærede følgende, at dersom Regjeringen vilde gaa ind paa en Skat, som Regjeringen havde erklæret, den ikke vilde gaa ind paa, saa kunde den være sikker paa, at den ikke fik de Befæstningsanlæg, som den foreslog. Det forekommer mig virkelig, at der er Partiet lidt ulige. Skal der være Tale om Overenskomst paa begge Sider, tror jeg, at det ærede Medlem maa forandre sin Position i saa Henseende og stille lidt mindre rigoureuse Betingelser.

Solstein-Ledreborg: Det forekommer mig, at denne Sag saavel i som udenfor Thinget, og maaste navnlig udenfor — jeg veed ikke hvorfor jeg har faaet dette Indtryk, men jeg tror, det er rigtig — er skruet op til en noget større Høide, end den egentlig fortjener. Jeg nægter paa ingen Maade den store Betydning, det har for vort Land, at vi sørge for at have et godt Hærvæsen og et godt Forsværsvæsen i det Hele, men jeg kan ikke se, at man gavner denne Sag ved ud af den at ville gjøre, hvad man har kaldet Danmarks Livsspørgsmaal; jeg tror koertimod, man skader den ved at gjøre Noget ud af den, som den ikke er, thi den er virkelig ikke Danmarks Livsspørgsmaal. Den er det ikke, fordi Danmark saaledes som vor politiske Stilling er, og som et lille Land ikke væsentlig tør begrunde sin Eksistens paa Forsvaret, men væsentlig maa begrunde den paa en Udenrigs-Politik, der, bygget paa sunde, nøiagtige Beregninger fra Diplomatiets Side, iagttaget baade den nødvendige Forsigtighed og den nødvendige Bevægelighed, som gjør det muligt i et givet Øieblik at have Alliancer der, hvor de skulle havees, og først og fremmest at have Fred der, hvor vi maa have dem. Det er Hovedsagen; det er Danmarks Livsspørgsmaal, naar vi ville tage Ordet Livsspørgsmaal i Betydning af Bestaaen eller Ikke-Bestaaen. Forsvaret er ganske vist et Spørgsmaal af stor Betydning; men naar det først er kommet saa vidt, at vi skulle til at bygge vort fremtidige Liv paa et lykkeligt Forsvar, tror jeg, navnlig efter at have læst Regjeringens Motiver, at Udsigterne ikke ere gode for os. Enhver vil